

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE V PROGRAMU POLITOLOGIE A VEŘEJNÁ POLITIKA

Název bakalářské práce: Efektivní správa obecních bytových fondů jako řešení krize bydlení

Jméno a příjmení bakalanta/ky: Michael Cardal

Typ posudku: Posudek oponenta/ky

Jméno, příjmení a akademické tituly autora/ky posudku: doc. Ing. et Ing. Eliška Vejchodská, Ph.D.

Pracoviště autora/ky posudku: Katedra veřejné a sociální politiky, ISS FSV UK

Hodnocení formální stránky práce

Dosáhla práce minimální požadovaného rozsahu (30 normostran / 54.000 znaků s mezerami)?

ano

Strukturace práce – hodnocení [A-F]

B: Struktura práce je v pořádku. Doporučila bych pouze přesunout metodologickou část až za diskusi vývoje bytové politiky.

Stylistika a formální zpracování (citace, grafická úprava atd.) – hodnocení [A-F]

C: V práci se vyskytuje nekritické přejímání určitých tvrzení bez správné kontextualizace. Např. na str. 21 autor popisuje veřejnou podporu výstavby bytových objektů za první republiky, mylně však předpokládá, že „stát přitom tuto výstavbu podporoval na dnešní poměry masivním způsobem“. Uvádí zde vysoká procenta podpory, avšak bez uvedení, z jakého základu se procenta odvíjejí. Na mě odstavec udělal dojem, že se autor domnívá, že stát tehdy kryl z 80% investiční náklady, pravděpodobně se však jednalo pouze o podíl na úrocích z půjček na výstavbu.

Text je jinak stylisticky pěkně psaný. Pozor na občasné omyly, jako např. styčný bod namísto vztyčný bod (str. 19), důvěryhodná data namísto důvěrná data (str. 9).

Odborná jazyková úroveň práce hodnocení [A-F]

B viz výše

Zpracování bibliografie, dodržení citační normy a úroveň odkazování v textu – hodnocení [A-F]

E: Je zcela nevhodné využívat ppt prezentaci jako zdroj faktů (viz zdroj Havlan, 2015). Některé doslovně převzaté pasáže nejsou formálně dobře zpracovány využitím uvozovek (např. Havlan, 2015 - str. 14; na str. 30 se vyskytuje místy upravený delší opis faktů včetně číselných údajů, který je sice vybaven odkazem na zdroj, ale míra přenosu těchto údajů včetně doprovodného textu je příliš velká; na několika místech práce – str. 31, 36 – se vyskytuje doslovné převzetí výčtu bez uvedení uvozovek).

Autor má poměrně dobře zpracovaný seznam literatury. U článků z odborných časopisů není nutné odkazovat na webový zdroj (např. Gurran a Phibbs, 2017) nebo uvádět datum stažení článku (např. Baxter et al., 2019). I u jiných zdrojů se vyskytují občasné citační chyby.

Úroveň zpracování tabulek, grafů, map a jiných grafických prvků – hodnocení [A-F]

A: Bez výhrad. Grafický aparát je přítomen pouze okrajově, ale tato práce ho ve větší míře nevyžaduje.

Vhodnost a zpracování příloh (jsou-li jaké) – hodnocení [A-F]

A

Celkové hodnocení formální stránky práce – hodnocení [A-F]

D

Hodnocení odborného charakteru práce

Stanovení výzkumných otázek/cílů a jejich zodpovězení – hodnocení [A-F]

D: Cílem práce je poněkud nestandardně dojít k návrhům řešení (např. str. 9). Nejedná se tak o běžný výzkumný cíl, ale spíše o návrh politiky. Výzkumné otázky nejsou formulovány, nicméně ze čtení textu vyplývá, že autor chtěl učinit sondu do přístupu k městskému bytovému fondu v rámci skupiny obcí v ČR, porozumět problémům, se kterými se obce v tomto směru potýkají a vyvodit z toho určité závěry.

Propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů – hodnocení [A-F]

F: Autor si dle svých slov zvolil teorii veřejné volby. Této teorii však vůbec neporozuměl. Již popis teorie veřejné volby je velmi zavádějící a mylný. Viz „*teorie veřejné volby prosazuje ve vztahu k veřejným službám silný veřejný sektor*“. „*Privatizace obecních bytových fondů jde přitom jasně proti veřejnému zájmu, neboť oslabuje roli veřejného sektoru na poli bytové politiky, který teorie veřejné volby prosazuje.*“ (str. 16-17). Teorie veřejné volby ale neprosazuje silnou roli veřejného sektoru, naopak pouze analyzuje příčiny (příliš) silné pozice veřejného sektoru (stoupenci teorie veřejné volby jsou zastánci minimalizace veřejného sektoru). Z těchto tvrzení i práce celkově vychází, na základě tohoto mylného východiska argumentuje ve prospěch silné pozice obcí jako hráčů na poli bydlení. Právě silná pozice obcí podle autora naplňuje vizi teorie veřejné volby.

Zároveň autor pracuje s pojmem veřejný zájem. Tento pojem nijak nedefinuje a pracuje s ním mylně, např. tvrzením „*Stejně tak nám může teorie veřejné volby napomoci v chápání toho, co je to ve vztahu k obecním bytovým fondům veřejný zájem a jak konkrétně, a také kým a z jakých pohnutek, může být tento zájem naplňován či porušován*“ (str. 17). Teorie veřejné volby se však tímto způsobem nemůže k veřejnému zájmu vůbec vyjadřovat. Stoupenci teorie veřejné volby se naopak přiklánějí k tomu, že neexistuje nic jako veřejný zájem vzhledem k tomu, že zájmy jsou individuální. Pokud autor chce pracovat s pojmem veřejný zájem, je ho potřeba správně vymezit – vymezení opřít v literatuře.

Autorovo vyjádření důvodů výběru teorie veřejné volby (viz str. 15: „*Pro teoretickou perspektivu, ze které lze k mému výzkumnému problému přistupovat, jsem si vybral teorii veřejné volby*“ ukazuje na nepochopení teoretického ukotvení výzkumu. Teoretické ukotvení výzkumných otázek může vycházet z kvalitní rešerše (ta zde však v dostatečné kvalitě není přítomna). Tedy, celá teoretická část práce má sloužit jako teoretická perspektiva výzkumu. Autor si tak pravděpodobně příliš křečovitě vybíral určitou teorii, díky které by naplnil domnělé požadavky na psaní bakalářské práce.

Metodologický přístup a aplikace jednotlivých metod – hodnocení [A-F]

D: Metodologie pro vhléd do přístupu vybraného vzorku obcí ke správě bytového fondu je vhodná.

Aplikace metod v analýze: Nežli popisovat obec po obci dle jednotlivých tematických oblastí by bylo vhodnější od dat trochu podstoupit a tím lépe vyhodnotit společné rysy obcí a zároveň i charakteristiky, kterými se od sebe obce odlišují. Vhodné by také bylo popsat, o jaký typ obcí se v analýze jedná – jak velký bytový problém se v nich vyskytuje. Pokud určitá obec tvrdí, že nabídka jejích bytů převyšuje poptávku po bytech, jedná se pravděpodobně spíše o smršťující se obec. K typu obce, od kterého se také odvíjí místní politika bydlení, se autor však nevyjadřuje.

Autor vyvozuje nevhodné závěry z využitých metod. Na str. 40 uvádí „*I tak můj výzkum potvrzuje domněnku respondentky č. 1 – tedy že většina obcí v České republice vlastní koncepci obecní bytové politiky vypracovanou pravděpodobně nemá.*“ Ze vzorku 5 obcí (v ČR je 6250 obcí) nelze vyvozovat žádný obdobný závěr.

Využití literatury a dat – hodnocení [A-F]

D: Seznam literatury je relativně dlouhý, primárně však autor využívá nevědeckých pramenů.

Věcná správnost a přesvědčivost argumentace – hodnocení [A-F]

E: Viz výše.

Zde bych ještě upozornila na následující: Na str. 29 se autor vyjadřuje k reálným mzdám ve vztahu k cenám nemovitostí a nájům. Autor pravděpodobně nechápe vztah mezi těmito dvěma ukazateli (dochází k jejich vzájemnému ovlivňování – pokud roste nájemné a nic jiného se nemění, pak reálné mzdy klesají, protože se zvýšení nájemného propisuje do inflace).

Struktura práce, využitá data a metody odráží systematickou snahu o řešení výzkumného cíle/otázky – hodnocení [A-F]

C

Celkové hodnocení odborného charakteru práce – hodnocení [A-F]

E

Věcný přínos práce a její přidaná hodnota:

E

Autor formuluje určité zajímavé a relevantní závěry ze své analýzy vyplývající ze zkušeností obcí se správou jejich bytového fondu. Z důvodů popsaných výše se však do závěrů promítá mylné východisko silné obce jako neotřesitelného pozitiva pro řešení bytové krize. Zároveň z formulovaných závěrů vyplývá, že autor považuje finanční zdroje veřejného sektoru za takřka neomezené („Proto by dotační tituly měly být přístupné všem obcím, které o rozšiřování svého bytového fondu mají zájem, zejména pak těm, které výrazně trpí tzv. bytovou nouzí“, str. 59) a možnosti obcí za nekonečné („Ruku v ruce s dlouhodobou, předvídatelnou a transparentní podporou rozšiřování obecních bytových fondů by tak mělo jít také ustanovení povinností obcím zajišťovat na svém území dostupné bydlení pro všechny své obyvatele“, str. 60). Dostupné bydlení pro všechny ve všech obcích je bohužel chiméra vyplývající z určitých zákonitostí trhu, které lze opřít o literaturu.

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému: [] Theses [x] Turnitin [] Ouriginal (Urkund)

Celkové hodnocení

I přes výše zmíněné problémy autor prokázal dostatečnou míru schopnosti odvedení dílčích etap v rámci výzkumu. Z výše uvedených důvodů **doporučuji** práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou **E**.

Otázky k obhajobě:

- Diskutujte chyby ve vztahu k aplikaci teorie veřejné volby, kterých jste se v práci dopustil. Definuje teorii veřejné volby a závěry, ke kterým dochází. Jak teorie veřejné volby nahlíží na politiky a úředníky?
- Jak je v české legislativě používán pojem veřejný zájem?
- Jakou analýzu byste musel použít, abyste mohl vyvodit závěr, že většina obcí nemá strategii pro nakládání s obecním bytovým fondem?

Návrh tří otázek k části státní závěrečné zkoušky Metodologie výzkumu politologie a veřejné politiky:

1. Kvalitativní výzkum – sběr dat, analýza dat, interpretace.

2. Konceptualizace a operacionalizace v sociálně-vědním výzkumu, praktická aplikace.
3. Statistické techniky pro nominální proměnné – přehled, možnosti použití ve výzkumu.

Datum:

Podpis: